

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 3.3.2008 г
СОМ(2008) 118 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Специален административен район (САР) Хонконг: Годишен доклад за 2007 г.

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Специален административен район (САР) Хонконг: Годишен доклад за 2007 г.

Кратко изложение

Десет години след като Хонконг бе предаден на Китай, принципът „една страна — две системи“ продължава да работи, като позволява запазването на начина на живот, върховенството на закона и основните свободи в Хонконг. Благодарение на прагматичния подход и на двете страни, сътрудничество с ЕС се развива добре и през 2007 г. се задълбочи. След спад в края на 90-те години, икономиката на Хонконг се съживи, по-конкретно след като Китай даде тласък на местната туристическа индустрия и предостави на Хонконг привилегирован достъп до пазарите на континента. Сега икономиката е в разцвет, но темповете на напредъка по въвеждане на всеобщо изборително право при изборите за правителствени институции в Хонконг продължава да бъде повод за безпокойство. Територията е изправена и пред редица предизвикателства в дългосрочен план, особено в областта на околната среда.

Въведение

През 2007 г. бе отбелязана десетата годишнина от предаването на Хонконг на Китай. С предаването, територията получи статут на Специален административен район на Китайската народна република. Обединението на Хонконг с континентален Китай почива на принципа „една страна — две системи“, залегнала в Китайско-Британската съвместна декларация от 1984 г. и в Основния закон на Хонконг, приет през 1990 г. от Общокитайския конгрес на народните представители на Китайската народна република. Основният закон е в сила от 1 юли 1997 г. и гарантира, че капиталистическата система на управление и начинът на живот в Хонконг отпреди предаването няма да бъдат променяни в продължение на 50 години. Запазването на бизнес климата и върховенството на закона в територията бе целта на подкрепата на ЕС за принципа „една страна — две системи“ и като цяло дава добри резултати.

I. Сътрудничество между ЕС и Хонконг през 2007 г.

Както и през 1997 г., Хонконг продължава да бъде начело сред градовете в Азия по броя на живеещите и работещи в него граждани на ЕС — над 37 хил. през 2007 г. — както и по броя на създадените и функциониращи на негова територия европейски предприятия и компании. Това е мотивиращ фактор за ангажираността на ЕС към Хонконг.

Истината е, че присъствието на ЕС в Хонконг се увеличава и засяга много и различни сектори, по-специално в областта на финансовите и бизнес услуги, търговията, транспорта и строителството (95 %).

Според официално проучване, публикувано от хонконгските власти през м. септември 2007 г., броят на чуждите компании в Хонконг се е увеличил с 50 % от предаването през 1997 г. Към м. юни 2007 г. в Хонконг е имало 1 246 регионални централи, 2 644 регионални офиси и 2 550 местни офиси на основни компании извън Хонконг.

Компании от ЕС имат общо 405 регионални централи в Хонконг, следвани от САЩ (298) и Япония (232).

Хонконг играе важна роля за улесняване на търговията между континентален Китай и Европа. Търговията на ЕС с Китай през Хонконг забележимо нараства. Според търговската статистика на Хонконг, търговията между ЕС и Китай през Хонконг е била на стойност 37 млрд. EUR през 2006 г., като реекспортът на стоки с китайски произход в ЕС е бил за 29,6 млрд. EUR, а реекспортът на стоки с произход от ЕС в Китай е възлизал на 7,5 млрд. EUR. Китайската статистика сочи, че доставките през Хонконг представляват 17 % от общия обем на търговията между Китай и ЕС.

Все пак, предвид тенденцията за все повече преки връзки на европейския бизнес с Китай, относителното значение на търговията през Хонконг намалява. Делът на търговията между ЕС и Китай през Хонконг, като процент от общата търговия между ЕС и Китай е намалял от 1/3 през 2002 г. на по-малко от 15 % през първите месеци на 2007 г., въпреки че общият търговски обем се е увеличил. Естествено, търговията между ЕС и континентален Китай като цяло продължава да нараства по-бързо от реекспорта през Хонконг.

От 1997 г. отношенията между ЕС и Хонконг продължават да се развиват, основавайки се на споделено разбиране за взаимни интереси. Тези отношения са преди всичко прагматични и са съсредоточени върху търговията и инвестициите, но включват и областта на образованието, обществото, културата и правното регулиране.

След предаването, Хонконг беше изправен пред редица непредвидени предизвикателства (включително азиатската финансова криза, епидемията от птичи грип и пандемията ТОРС), които се отразиха неблагоприятно върху икономиката на територията. Китай се притече на помощ на Хонконг, като даде тласък на туризма улеснявайки процедурите за пътуване до Хонконг на жители на континента и като предостави на Хонконг привилегирован достъп до своя пазар чрез Споразумението за по-тясно икономическо партньорство, сключено през 2003 г. През следващите години бяха сключени и допълнителни споразумения. Тези мерки доказаха ефективността си и икономиката на Хонконг е в разцвет, следвайки икономическите успехи на континента. Това води след себе си и сближаване на администрациите, с все повече възможности за обмен и консултации.

Сега изглежда ясно, че икономическото бъдеще на Хонконг зависи от задълбочаване на отношенията с континентален Китай. Бъдещият растеж на САР, като икономика на услугите, ще разчита в голяма степен на способността да се възползва от възможностите на китайския пазар. Развитието на финансовия сектор засилва тази тенденция. През 2007 г. Китайската регулаторна комисия за банковия сектор обяви разширяването на инвестиционния обхват на Схемата за квалифицирани национални инвестиционни институции (QDII) — механизъм, позволяващ на китайски инвестиционни институции да инвестират в чуждестранни портфейлни инвестиции — като тя следва да обхване и хонконгски ценни книжа. Обявяването, през м. август, на т.нар. „схема through-train“, позволяваща на отделни инвеститори от континентален Китай да купуват акции в Хонконг, създаде предвиждания за „цунами“ от пари, заплашващо с нестабилност стоковата борса на Хонконг. Въвеждането на схемата беше отложено.

След като Съветът прие на 12 декември 2006 г. предложенията на Комисията относно възможности за сътрудничество с Хонконг през периода 2007—2013 г., Комисията

задълбочи сътрудничеството, както в търговския сектор, така и в секторите на митниците, финансите, обмена на хора, академичния обмен, спорта, околната среда, здравеопазването и безопасността на храните.

Първата сесия на Структурирания диалог между Хонконг и ЕС се проведе на 30 ноември 2007 г. в Хонконг, след като Главният управител на САР Хонконг и председателят на Европейската комисия се споразумяха през 2006 г. този механизъм да бъде установен като ежегоден форум за развитие на по-широко и по-задълбочено сътрудничество в области от общ интерес за Хонконг и ЕС.

По време на първата среща бяха направени положителни изводи относно съществуващото сътрудничество в търговията, митниците и имиграцията и беше потвърдено, че митническото споразумение и споразуменията за безвизово пътуване и за реадмисия функционират добре. Хонконг споделя безпокойството на ЕС по някои въпроси, особено по отношение на прилагането на правата за интелектуална собственост (фалшифициране на стоки, нарушаване на търговски марки от недобросъвестни компании, предлагачи „маркови“ изделия, регистрирани в Хонконг) и има намерение да проведе широки консултации по проектозакон за конкуренцията, с цел да го представи на Законодателния съвет след изборите през м. септември 2008 г.

В рамките на работата на ЕС по засилване на сътрудничеството с индустриализираните страни, Комисията предложи да финансира проект за бизнес сътрудничество в Хонконг за разпространяване на информация за ЕС, насърчаване на диалога, по-голяма видимост, както и развитие на информационни прояви. Комисията се надява да започне изпълнението на проекта през 2008 г.

II. Политическо развитие

Комисията наблюдава институционалното и общественото развитие в Хонконг, на основание на формален ангажимент, поет към Европейския парламент през 1997 г. ЕС неотменно е изразявал подкрепата си за по-нататъшно на демократично развитие на Хонконг. Основният закон, почиващ върху наследените институционални практики от колониалния период преди 1997 г., постановява, че крайната цел е избирането на Главен управител и на всички членове на Законодателния съвет чрез всеобщо изборително право (чл. 45 и чл. 68 от Основният закон).

През 2007 г. се проведеха редица дискусии относно намеренията на правителството да започне постепенни реформи, които да доведат до въвеждането на всеобщо изборително право на по-късен етап (2012 г. или 2017 г.). Главният управител Donald Tsang, чийто нов 5-годишен мандат започна на 1 юли започна обществени консултации по Зелена книга за конституционно развитие.

На частичните избори за място в Законодателния съвет, които се проведеха на 2 декември при висока изборителна активност, победи г-жа Anson Chan (бивш Главен секретар), подкрепена от Демократическата партия и близки до нея партии, изпреварвайки г-жа Regina Ip (бивш Секретар по сигурността), подкрепена от партия ДАБ (Демократичен алианс за благоденствие на Хонконг) и лобистки бизнес организации. Това говори, че хората в Хонконг не се загубили вкус към това да участват пряко в решаването на въпроси, които ги засягат, и към това да имат отговорно правителство. На изборите за районни съветници в началото на м. ноември

беше регистрирано значително увеличение на подкрепата за ДАБ, чиито кандидати наблягаха в кампаниите си на въпроси от ежедневието.

На 12 декември, при приключването на консултациите по Зелената книга, Главният управител Donald Tsang представи доклад до Постоянния комитет на Общокитайския конгрес на народните представители. На 29 декември Общокитайският конгрес на народните представители изрази становище, че от 2017 г. при избора на Главен управител и Законодателен съвет може да се прилага всеобщо избирателно право. Това всъщност означава, че през 2017 г. може да има преки избори за Главен управител, а през 2020 г. — за Законодателен съвет. До 2017 г. настоящата система няма да претърпи съществени промени. Вероятно след изборите през 2012 г. в Законодателния съвет ще бъдат внесени законодателни актове за изпълнение на решенията на Общокитайския конгрес на народните представители. За да бъдат приети, тези законодателни актове трябва да получат одобрението на мнозинство от две трети от членовете на Законодателния съвет, съгласието на Главния управител и одобрението на Общокитайския конгрес на народните представители.

Главният управител призна, че проучванията на общественото мнение по време на процеса на консултации сочат, че около половината от населението на Хонконг подкрепя въвеждането на всеобщо избирателно право през 2012 г., но според него отлагането на тази промяна за след 2017 г., би дало възможност тя да бъде приета от „по-голямата част от нашата общност“.

Европейският парламент продължи да следи събитията в Хонконг и няколко от неговите членове посетиха територията през 2007 г. Подкрепата на ЕС за демокрацията е важна част от ангажимента на Съюза за развиване на отношенията с Хонконг. Легитимността, стабилността и отчетността на правителството се възприемат като основни фактори за поддържане на благоприятна бизнес среда. Те гарантират спазването на върховенството на закона и опазването на свободите и правата, без които предприемачеството и иновациите биха били обречени.

Решенията на Общокитайския конгрес на народните представители, обявени на 29 декември, потвърждават ангажимента на Китай към постигане на крайната цел за въвеждане на всеобщо избирателно право при избора на ръководителите и законотворците на Хонконг, както е предвидено в Основния закон. Комисията неотменно е изразявала подкрепата си бърз напредък към тази цел. Тя отчита специфичния постепенен подход на Общодържавния конгрес на народните представители за осъществяване на тези решения и заявява, че ще продължи да оказва подкрепа за постигане на напредък, който е не само постепенен, но и значителен. Уместно би било да се предприемат бързи мерки за реформиране на съществуващите избирателни райони, както и да се установят прозрачни процедури при определянето на електорати и подбора на кандидати за публични длъжности.

Комисията отбелязва, че правосъдната система и органите за правоприлагане в Хонконг продължават да показват добри резултати, както и че съдебната практика в САР съответства на най-добрите стандарти в обичайно право. Ефективната защита на свободите и основните права, чрез компетентни и независими съдилища, е основен стълб на начина на живот в Хонконг. Някои съдебни дела, свързани със свободата на изразяване в контекста на оспорвани лицензи за излъчване, които се разглеждат в момента, може да се окажат тест за качеството на защитата на тези основни свободи.

III. Бъдещи перспективи

Комисията признава, че в като цяло принципът „една страна — две системи“ се спазва и работи в полза на жителите на Хонконг. Важно е правителството на САР да продължава да се ползва с висока степен на автономност в областта на икономиката, търговията, данъчната политика и правното регулиране, както и гражданите на Хонконг да имат своя собствена правна система — основана на върховенството на закона, на правото на частна собственост, на свободата на словото — и система на пазарна икономика.

Същевременно трябва да се отбележи, че положението на Хонконг не е същото като през 1997 г. Две от най-забележителните промени през последните 10 години са икономическите постижения и произтичащата от тях международна увереност на Китай, и осъзнаването в световен мащаб на изменението на климата и катастрофалните последици от него. Тези въпроси имат пряко отражение върху Хонконг и следва да бъдат изцяло взети предвид от отговорните за разработване на политики в САР. Те трябва да се справят с редица непосредствени и средносрочни предизвикателства. Неотдавнашната препоръка на премиера на Китай Wen Jiabao към Хонконг за издигане на иновациите, образованието, развитието на таланти и околната среда в приоритет отразява добре тези предизвикателства.

В действителност, Хонконг е изправен пред редица въпроси, свързани с качеството на околната среда: най-вече качеството на въздуха, качеството на водата, биоразнообразието, енергийната ефективност, обработката на отпадъци, стандартите за ниски емисии на газове от превозните средства и електрическите централи. САР трябва тепърва да формулира и да започне да прилага последователна дългосрочна стратегия в тази област. Европейският опит, предаван чрез лични контакти и академични кръгове, може да допринесе за изработването на реална визия за бъдещето на Хонконг до 2047 г. и след това.

Все още е актуално възприемането на Хонконг в региона като врата към Китай и азиатски център за финансови услуги. Същевременно, САР трябва да има предвид и необходимостта да укрепва връзките и сътрудничеството си с континентален Китай, по-специално провинция с Guangdong, с Shenzhen и Zhuhai, и с Макао. Това сътрудничество е действително необходимо с оглед на управлението на търговските потоци, както и с оглед на правоприлагането и справянето с предизвикателства, свързани с околната среда. Комисията вярва, че ЕС може и желае да допринесе за това като предложи опит и технологии. Трябва да се вземе предвид и потенциалът за принос от практическо значение от страна на науката, посредством възможностите за научно сътрудничество, предвидени в Седмата рамкова програма на ЕС. Тези въпроси следва да намерят място в дневния ред на следващата сесия на Структурирания диалог през 2008 г.

Главното практическо заключение на тазгодишния доклад върху ситуацията в Хонконг е продължаващата нужда от укрепване на прагматичното сътрудничество между Европейския съюз и неговите държави-членки и Хонконг и от насърчаване на обмена на хора в областите от най-голямо значение за благоденствието на Хонконг.